

۴۳۸۹۷/۴۴۰۵۱

۱۳۸۹ / ۳ / ۲۴

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۸۹/۱۱/۲۸۹۸
تاریخ ثبت: ۸۹/۳/۲۴
انجام کننده: عصر

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "اصلاح قانون معادن" که بنا پیشنهاد وزارت صنایع و معادن در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۳/۲ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می گردد.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای نگهبان، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، وزارت صنایع و معادن، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

مقدمه توجیهی:

باعنایت به سیاستهای جدید اقتصادی کشور و ضرورت بازنگری قانون معادن و ابلاغیه مقام معظم رهبری در ارتباط با اصل (۴۴) قانون اساسی و اصالت بخشیدن به بخش خصوصی در فعالیتهای معدنی و کاهش و کمرنگ نمودن نقش دولت در بخشهای اجرایی و عملیاتی و به منظور هدایت دولت به سمت حاکمیت، سیاستگذاری، نظارت و برای فراهم نمودن بسترهای لازم در توسعه فعالیتهای معدنی، جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی و بها دادن به تکمیل زنجیره تولید، واگذاری معادن به تولید کننده واقعی، استیفای حقوق دولت، نوسازی بخش معدن و صنایع معدنی، جلوگیری از دخالت سازمان های غیرمسئول در انجام فعالیتهای معدنی، رفع برخی از نواقص حقوقی که در اجرای قانون معادن ایجاد ابهام و تفاسیر مختلف را به دنبال داشته است، رفع مشکلات اداری و کوتاه نمودن زمان چرخه واگذاری معادن به متقاضیان و تعیین متولی و نهاد فصل الخطاب در موارد اختلاف دستگاهها و بهره برداران، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می شود:

"لایحه اصلاح قانون معادن"

ماده واحده - به منظور محقق نمودن سیاستهای کلی نحوه اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بسترسازی مناسب در جهت حضور مؤثر بخش غیردولتی در فعالیتهای معدنی و حذف موانع و تمرکز امور سیاستگذاری بخش معدن در مراجع ذی ربط، قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- متن زیر جایگزین ماده (۱) و بندهای آن می شود:

ماده ۱- تعریف واژه های به کار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - ماده معدنی (کانی): هر ماده یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد یا گاز یا مایع یا محلول در آب در اثر تحولات زمین شناسی به وجود آمده است.
ب - کانه: مواد معدنی یا کانیهای موجود در کانسار که دارای ارزش اقتصادی است.
پ - ذخیره معدنی (کانسار): تمرکز یا انباشت طبیعی یک یا چند ماده معدنی در زیر یا روی زمین یا محلول در آب.

ت - معدن: ذخیره معدنی که بهره برداری از آن مقرون به صرفه باشد.

ث - اکتشاف: تجسس اداری به منظور یافتن کانسار که شامل عملیاتی از جمله موارد زیر

می باشد:

- ۱ - آثاریابی و نمونه برداری و آزمایشات کمی و کیفی.
- ۲ - بررسیهای زمین شناسی ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی و مانند آنها و انجام اموری که برای اینگونه بررسیها لازم باشد.
- ۳ - حفاری روباز و زیرزمینی.
- ۴ - تعیین شکل و کیفیت و کمیت ذخیره معدنی و تهیه نقشه های مربوط.
- ج - پروانه اکتشاف: مجوزی که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص از طرف وزارت صنایع و معادن صادر می شود.
- چ - گواهی کشف: تأییدیه ای که توسط وزارت صنایع و معادن پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه به نام دارنده پروانه اکتشاف صادر می شود.
- ح - بهره برداری: مجموعه عملیاتی که به منظور استخراج و کانه آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می گیرد.
- خ - بهره بردار: شخص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی یا غیردولتی که دارای پروانه بهره برداری از وزارت صنایع و معادن باشد.
- د - استخراج: مجموعه عملیاتی که به منظور جدا کردن کانه از کانسار و انتقال آن به محل انباشت مواد انجام می گیرد.
- ذ - اجازه برداشت: مجوزی که از طرف وزارت صنایع و معادن برای تأمین مصالح ساختمانی موردنیاز طرحهای عمرانی و برداشت واریزه ها و ذخایر محدود و جزئی و نیز عملیات آزمایشگاهی صادر می شود.
- ر - حقوق دولتی: درآمد دولت ناشی از استخراج، بهره برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی.
- ز - کانه آرایی: عملیات فیزیکی شیمیایی یا فیزیکی شیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه یا تفکیک کانه ها از یکدیگر انجام می گیرد.
- ژ - فرآوری: عملیاتی که بر روی مواد خام معدنی یا کانه آرایی شده آنها انجام و در نتیجه موجب تولید مواد اولیه صنعتی می شود.
- س - محل انباشت مواد: محلی خارج از کارگاههای استخراج و تونلها و چاهها که مواد مستخرجه در آنجا انباشته می شود.
- ش - مواد باطله: موادی که در نتیجه استخراج یا کانه آرایی از کانه جدا می شود.
- ص - خاک صنعتی: خاکی که به علت داشتن خواص فیزیکی و شیمیایی خاص، مصارف صنعتی مختلف دارد.
- ض - سنگ لاشه و ساختمانی: سنگهای مختلف موجود در طبیعت که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آن رایج و معمول یا مقرون به صرفه نباشد و بنا به

تشخیص وزارت صنایع و معادن سنگ تزئینی نیست و عموماً در پی یا دیوار چینی ساختمانها، راهسازی و دیواره سازی و امور نظیر آن به کار می رود.

ط - سنگ تزئینی: سنگهای متبلور و غیر متبلور رسوبی آذرین و دگرگونی که حاوی گانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آنها نظیر برش و صیقل رایج و مقرون به صرفه باشد از قبیل مرمر شبه مرمر (مرمریت)، تراورتن و گرانیت.

ظ - پروانه بهره برداری: مجوزی که توسط وزارت صنایع و معادن برای بهره برداری از معادن در محدوده ای که مشخص شده است، صادر می گردد.

ع - معادن بلاعارض: معدنی که فاقد بهره بردار بوده یا واگذاری آن از نظر این قانون منعی نداشته باشد.

تبصره - مواردی که در این قانون تعریف نشده است، بنا به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن در آیین نامه اجرایی که به تصویب هیئت وزیران می رسد، تعریف خواهد شد.

۲- ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳ - مواد معدنی به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

الف - مواد معدنی طبقه یک: سنگ آهک، سنگ گچ، انواع شن و ماسه و خاک رس، صدف دریایی، پوکه معدنی، نمک آبی و سنگی، مارن، سنگ لاشه ساختمانی و نظایر آنها.

ب - مواد معدنی طبقه دو:

۱ - آهن، طلا، کرم، قلع، جیوه، سرب، روی، مس، تیتان، آنتیموان، مولیبدن، کبالت، تنگستن، کادمیوم و سایر فلزات.

۲ - نیتراتها، فسفاتها، براتها، نمکهای قلیایی، سولفاتها، کربناتها، کلرورها (به استثنای مواد یادشده در طبقه یک) و نظایر آنها.

۳ - میکا، گرافیت، تالک، کائولن، نسوزها، فلدسپات، سنگ و ماسه سیلیسی، پرلیت، دیاتومیت، زئولیت، بوکسیت، خاک سرخ، خاک زرد، خاکهای صنعتی و نظایر آنها.

۴ - سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی مانند الماس، زمرد، یاقوت، یشم، فیروزه، انواع عقیق و امثال آنها.

۵- انواع سنگهای تزئینی و نما.

۶- انواع زغال سنگها و شیلهای غیرنفتی.

۷- مواد معدنی قابل استحصال از آبها و نیز گازهای معدنی به استثنای گازهای هیدروکربوری.

۸- مواد معدنی موجود در فلات قاره.

ج - مواد معدنی طبقه سه: هیدروکربورها به استثنای زغال سنگ مانند نفت خام، گاز طبیعی، قیر، پلمه سنگهای نفتی، سنگ آسفالت طبیعی و ماسه های آغشته به نفت و امثال آنها.

قیر، پلمه سنگهای نفتی و سنگ آسفالت طبیعی در صورتی که مورد عمل وزارت نفت، شرکتها و واحدهای تابع و وابسته به آن وزارتخانه نباشد، جزء معادن طبقه دو محسوب می گردد.

د- مواد معدنی طبقه چهار: مواد پرتوزا اعم از اولیه و ثانویه.

تبصره ۱- طبقه آن دسته از مواد معدنی مرتبط با محدوده طبقات یک و دو که در طبقه بندی یادشده مشخص نشده یا مورد تردید باشد و نیز طبقه موادی شامل چند ماده از یک طبقه و موادی از طبقه دیگر، برحسب نوع، اهمیت و ارزش این مواد توسط وزارت صنایع و معادن تعیین می شود.

تبصره ۲- در صورتی که در قوانین دستگاههای اجرایی مختلف درخصوص بهره برداری از معادن اختیارات خاصی موجود باشد، چگونگی استفاده از این اختیار به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران می رسد.

۳- ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۴- سیاست گذاری مربوط به طبقات مواد معدنی و صدور مجوز آنها در چهارچوب مقررات این قانون توسط وزارت صنایع و معادن انجام می شود.

تبصره ۱- انجام عملیات اکتشاف و بهره برداری مواد معدنی طبقه ۳ و ۴ طبق این قانون، منحصرأ به ترتیب در اختیار وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی ایران می باشد مگر در اصلاح قوانین، دستگاههای مذکور قید گردند.

تبصره ۲- آیین نامه اجرایی تهیه استانداردهای حفاظت بهداشتی و ایمنی مواد پرتوزا به پیشنهاد مشترک وزارت صنایع و معادن و سازمان انرژی اتمی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۴- ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵- اکتشاف ذخایر معدنی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ذیصلاح انجام می شود. وزارت صنایع و معادن مکلف است بستر لازم را برای اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور برای اشخاص حقیقی و حقوقی، خصوصی و تعاونی فراهم کند.

تبصره ۱- دولت مکلف است در لوایح بودجه سنواتی، نسبت به پیش بینی اعتبار لازم جهت ایجاد بستر مناسب و اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور اقدام نماید.

تبصره ۲- شرایط و چگونگی تعیین اشخاص حقیقی و حقوقی واجد صلاحیت موضوع این ماده در آیین نامه اجرایی تعیین خواهد شد.

تبصره ۳- وزارت صنایع و معادن می تواند از طریق سازمانهای توسعه ای با رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به اکتشاف و شناسایی ذخایر معدنی کشور اقدام نماید.

تبصره ۴- به منظور تجمیع و هم افزایی نتایج فعالیتهای تولید اطلاعات پایه زمین شناسی و اکتشافی برای بهره برداری کاربران، تمام وزارتخانه ها، سازمانها و ارگانهای فعال در این زمینه اعم از وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی ایران موظفند اطلاعات خود را به طور مستمر در اختیار وزارت صنایع و معادن قرار دهند.

۵- ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۶- اکتشاف ذخایر معدنی، منوط به صدور پروانه اکتشاف توسط وزارت صنایع و معادن است. چگونگی اخذ پروانه، ضوابط اکتشاف، مدت اعتبار پروانه، انتقال حقوق متعلق به آن پروانه و نیز سایر موارد ضروری مربوط برابر مفاد این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- اکتشاف حین بهره برداری نیاز به صدور پروانه اکتشاف ندارد، ولی در صورت کشف ذخیره یا ماده معدنی جدید، گواهی کشف دارنده پروانه بهره برداری به ترتیب با رعایت مفاد این قانون اصلاح یا گواهی جدید صادر خواهد شد.

تبصره ۲- دارندگان پروانه اکتشاف به ازای هر کیلومتر مربع محدوده اکتشافی در هر سال و متقاضیان پروانه اکتشاف در زمان تعیین و تحویل محدوده موظفند مبالغی را پرداخت نمایند. مبالغ مذکور در هر سال توسط وزارت صنایع و معادن حسب نوع ماده معدنی، میزان مساحت محدوده، شرایط و محرومیت منطقه، نوع عملیات اکتشافی و عملکرد مکتشف تعیین می گردد.

مبلغ اخذ شده از دارندگان پروانه اکتشاف به حساب سپرده ای تحت عنوان حساب سپرده در خزانه واریز و عیناً به وزارت صنایع و معادن پرداخت می گردد تا چنانچه دارنده پروانه اکتشاف نسبت به تعهدات در زمان مقرر اقدام نماید، مبلغی از سپرده توسط وزارت صنایع و معادن به دارنده پروانه اکتشاف بازپرداخت گردد، در غیراین صورت سپرده وی ضبط خواهد شد. نحوه تعیین مبلغ و میزان بازپرداخت و ضبط سپرده در آیین نامه اجرایی تعیین خواهد شد. درآمدهای حاصل از اجرای این ماده پس از کسر مبلغ بازپرداخت به دارندگان پروانه اکتشاف به حساب خزانه منظور خواهد شد.

۶- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۸- دارندگان گواهی کشف می توانند ظرف یک سال پس از صدور گواهی کشف، درخواست خود را برای اخذ پروانه بهره برداری معدن کشف شده، تسلیم وزارت صنایع و معادن نمایند. عدم تسلیم درخواست مذکور در مهلت مقرر موجب سلب حق اولویت یادشده از آنان خواهد شد.

تبصره - در صورت عدم تسلیم به موقع درخواست یادشده، ارقام هزینه های اکتشافی مندرج در گواهی کشف به نرخ روز، توسط بهره بردار ذخیره معدنی مکشوفه به دارنده گواهی مذکور به ترتیبی که در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، پرداخت می گردد.

۷- ماده (۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۹- بهره برداری از ذخایر معدنی مستلزم اخذ پروانه بهره برداری از وزارت صنایع و معادن است. پروانه بهره برداری سندی است رسمی، لازم اجرا، قابل تمدید، قابل توثیق و قابل معامله که متضمن حق انتفاع دارنده پروانه از ذخیره معدنی مندرج در پروانه و نیز در بردارنده تعهدات وی در اجرای مفاد آن می باشد. مدت هر دوره بهره برداری حداکثر تا بیست و پنج سال با حق اولویت تمدید

برای دارنده پروانه تعیین می شود. شرایط و چگونگی صدور پروانه بهره برداری و مدت اعتبار هر دوره بهره برداری و نیز سایر موارد در آیین نامه اجرایی تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- مؤسسات مالی نظیر بانکها مکلف به پذیرش پروانه بهره برداری به عنوان وثیقه و تضمین اعطا و بازپرداخت تسهیلات مالی می باشند.

تبصره ۲- عاملان بهره برداری از ذخایر معدنی طبقه دو به استثنای عاملان بهره برداری دارنده گواهی کشف، مکلفند حداکثر نیم درصد از محصول استخراج شده در سر معدن یا بهای آن به نرخ روز به اختیار کاشف را از تاریخ شروع به استخراج حداکثر به میزان ذخیره مندرج در گواهی کشف تا حداکثر بیست و پنج سال به عنوان حق اکتشاف به کاشف بپردازند. چگونگی اجرای این ماده و نیز ضوابط تعیین درصد یادشده در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

۸- ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۰- عاملان بهره برداری از ذخایر معدنی بلامعارض به استثنای دارندگان گواهی کشف در مهلت مقرر در ماده (۸) از طریق مزایده ای که شرایط آن منحصرأ" به ترتیبی که در آیین نامه اجرایی این قانون خواهد آمد، از بین اشخاص حقیقی و حقوقی که به موجب قوانین کشور مجاز به فعالیت اقتصادی در ایران می باشند، انتخاب می گردند.

تبصره ۱- تولیدکنندگان مواد معدنی فرآوری شده، واحدهای صنعتی مصرف کننده مواد معدنی، متخصصان حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال فعالیتهای معدنی، دارندگان گواهی کشف معدن مربوط که در مهلت مقرر در ماده (۸) موفق به تسلیم درخواست اخذ پروانه بهره برداری نشده اند و شرکتهای تعاونی معدنی متشکل از کارکنان معادن در صورتی که دارای صلاحیت فنی و مالی بوده طبق آیین نامه اجرایی این قانون در زمان واگذاری، با رعایت ماده (۱۱) در شرایط مساوی به ترتیب مذکور در اولویت می باشند.

تبصره ۲- وزارت صنایع و معادن می تواند پس از اجرای این ماده و تشریفات قانونی، در صورت عدم وجود متقاضی جهت بهره برداری از معدن با تأیید وزیر صنایع و معادن از خدمات سازمانها و مؤسسات معدنی اعم از خصوصی و دولتی به منظور فعال نمودن و بهره برداری از معدن استفاده نماید.

۹- ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۲- تبیین تعاریف و واژه های مواد قانون معادن، تمدید مهلت مقرر در مواد (۷) و (۸) این قانون، اتخاذ تصمیم درخصوص تغییر کمیت و کیفیت ماده معدنی، حقوق دولتی، موارد خارج از ید بهره بردار و مکتشف، کاهش یا افزایش محدوده های اکتشافی و معدنی به تناسب میزان ذخیره و استخراج، اختلاف دارندگان پروانه فعالیتهای معدنی با یکدیگر در راستای قانون معادن با تأیید وزیر صنایع و معادن انجام خواهد شد. تصمیمات وزیر صنایع و معادن قطعی و لازم الاجرا می باشد.

۱۰- ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح می شود :

ماده ۱۴- دارنده پروانه بهره برداری باید درصدی از بهای ماده معدنی موضوع پروانه را به نرخ روز در سر معدن به صورت استخراج شده یا کانه آرابی شده یا فرآوری شده به تشخیص وزارت صنایع و معادن به عنوان حقوق دولتی به وزارت صنایع و معادن پرداخت نماید. چگونگی اجرای این ماده و نیز ضوابط تعیین زمان و میزان درصد یاد شده با توجه به عوامل مؤثر در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. درآمدهای حاصل از اجرای این ماده به حساب خزانه منظور خواهد شد.

تبصره ۱- مبنای حقوق دولتی پایه معدنی که از طریق مزایده موضوع ماده (۱۰) این قانون واگذار می شوند، در آیین نامه اجرایی تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- درصد یاد شده برای ماده معدنی کانه آرابی یا فرآوری شده ، صرفاً " متعلق به دارندگان پروانه بهره برداری که اقدام به عملیات کانه آرابی یا فرآوری ماده معدنی مذکور می نمایند، می باشد، در غیر این صورت بهای ماده معدنی مستخرجه در سر معدن ملاک خواهد بود.

تبصره ۳- حقوق دولتی برای دارندگان اجازه برداشت، میانگین حقوق دولتی معادن مجاور محل برداشت خواهد بود. بررسیهای آزمایشگاهی و کاربردی تا میزان یک تن از پرداخت حقوق یاد شده معاف خواهد بود.

تبصره ۴- دولت مکلف است حداقل شصت و پنج درصد درآمد حاصل از اجرای این ماده را همه ساله در بودجه سالانه منظور نماید تا در چارچوب قوانین و مقررات مالی کشور و در راستای اجرای بهینه تکالیف و مأموریتهای تعریف شده در راهبرد توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور توسط وزارت صنایع و معادن هزینه گردد. نحوه مصرف وجوه مذکور در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۵- بهره برداران معدنی که در جهت بهره برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنی و ارتقای بهره وری و تحقیق و توسعه و اکتشاف و ترویج محیط زیست در معدن مربوط اقدام نمایند، به تشخیص وزارت صنایع و معادن از پرداخت حداکثر تا بیست درصد حقوق دولتی معاف می باشند.

تبصره ۶- دولت مجاز است حداکثر تا پانزده درصد از حقوق دولتی وصولی را به اعتبارات استان به منظور ایجاد زیربنا و زیرساخت های روستا و کمک به مردم روستا که در شعاع مشخصی از معادن واقع شده است ، تخصیص دهد.

تبصره ۷- میزان استخراج مندرج در پروانه بنا به درخواست بهره بردار و تأیید وزارت صنایع و معادن قابل افزایش یا کاهش می باشد. حقوق دولتی بر اساس آخرین اصلاحات به میزان مندرج در پروانه اخذ می گردد و در مواردی که عدم استخراج به میزان مندرج در پروانه بهره برداری، خارج از ید بهره بردار باشد، با تأیید وزیر صنایع و معادن می تواند برابر میزان استخراج واقعی محاسبه گردد.

۱۱- ماده (۱۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۹- هر شخص حقیقی یا حقوقی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره برداری یا اجازه برداشت، اقدام به حفاریهای اکتشافی، استخراج، برداشت، بهره برداری و حمل مواد معدنی نماید، متصرف در اموال عمومی و دولتی محسوب می شود و با او برابر ماده (۶۹۰) قانون مجازات اسلامی رفتار خواهد شد. در این موارد، مأموران انتظامی مکلفند حسب درخواست وزارت صنایع و معادن، بدون نیاز به اخذ مجوز از دستگاه قضایی، بلافاصله از اینگونه عملیات جلوگیری و متهم یا متهمان را برای صدور حکم به مراجع قضایی معرفی نمایند. وزارت صنایع و معادن مکلف است با تعیین میزان خسارت، اقدامات لازم را جهت وصول انجام دهد و در صورت عدم اسکان وصول، به موقع درخواست ضرر و زیان ناشی از جرم را به مرجع قضایی مربوط تسلیم نماید.

تبصره ۱- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به حمل یا انعقاد قرارداد حمل مواد معدنی نماید، مکلف است قبل از حمل یا انعقاد قرارداد از وجود مجوزهای موضوع این ماده مطلع و تصویری از آن را به قرارداد یا برنامه پیوست نماید. در صورت عدم تحقق اجرای این تبصره با وی مطابق مقررات رفتار و مشمول مجازات موضوع این ماده می گردد.

تبصره ۲- هر گونه تصرف و مزاحمت اشخاص حقیقی و حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی قانونی، بدون داشتن حکم از مراجع قضایی جرم محسوب شده و قابل پیگرد قانونی است. در این موارد، نیروی انتظامی موظف است حسب درخواست وزارت صنایع و معادن یا دارندگان مجوز بلافاصله نسبت به رفع تصرف و مزاحمت اقدام و متهم و متهمان را به مراجع قضایی معرفی نماید.

تبصره ۳- نیروهای انتظامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا مکلفند در صورت مشاهده هرگونه اقدامات غیر مجاز مذکور طبق مفاد این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی که فاقد مجوز از وزارت صنایع و معادن باشند، مراتب را به وزارت مذکور اعلام نمایند. وزارت صنایع و معادن ضمن بررسی، در صورتی که عملیات را فاقد مجوز تأیید نماید، طبق مفاد این ماده با متهم یا متهمان رفتار خواهد نمود.

۱۲- ماده (۲۰) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۰- وزارت صنایع و معادن به دارندگان مجوزهای اکتشاف، بهره برداری و اجازه برداشت که به تعهدات خود عمل ننمایند به استثنای مواردی که خارج از ید دارندگان مجوز باشد با تعیین مهلتی متناسب اخطار خواهد نمود تا تعهد خود را ایفا نمایند. در صورتی که در انقضای مهلت مقرر اقدامی از سوی متعهد صورت نگیرد یا اقدام انجام شده به طور کلی کافی نباشد، ملزم به پرداخت خسارات ناشی از عدم انجام تعهدات مربوط خواهد شد یا در نهایت فاقد صلاحیت برای ادامه عملیات مربوط شناخته می شود. انجام این عمل در اعتبار پروانه بهره برداری یا حقوق اشخاص ثالث تأثیری نخواهد داشت.

تبصره - چگونگی اجرای این ماده در موارد مشمول خسارت و فاقد صلاحیت و خارج از ید مکتشف و بهره بردار و سایر موارد در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

۱۳- ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۲- چنانچه اجرای عملیات معدنی در محدوده املاک دایر یا مسبوق به احیای اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمان اوقاف و امور خیریه و ارگانهای دولتی و غیر دولتی واقع و نیاز به تصرف این املاک باشد، مجری عملیات پس از تأیید وزارت صنایع و معادن مکلف است اجرت المثل یا بهای آن را بدون محاسبه ذخایر معدنی واقع در آن به صاحب ملک بپردازد و در غیر این صورت اجرت المثل یا بها طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری به قیمت روز تعیین و به صاحب ملک پرداخت می گردد. در صورت امتناع وی از دریافت آن در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تودیع و زمینه انجام عملیات معدنی توسط وزارت صنایع و معادن با هماهنگی دستگاههای مسئول فراهم خواهد شد. تشخیص دایر یا مسبوق به احیا بودن املاک و وضع مالکیت مالک یا مالکان به عهده مراجع مربوط می باشد.

تبصره ۱- در صورتی که برای ادامه عملیات اکتشافی یا بهره برداری و استخراج معادن واقع در خارج از املاک یاد شده نیاز به حفر کانال یا تونل زیر زمینی باشد که در عمق عرفی املاک مذکور قرار گیرد، مشمول ماده فوق بوده و در غیر این صورت تابع ملک نخواهد بود. تشخیص عمق عرفی موضوع این تبصره با توجه به نوع کاربری اراضی منطقه عملیات معدنی به عهده کارشناس رسمی دادگستری می باشد.

تبصره ۲- مالک یا مالکان املاک یادشده یا قائم مقام قانونی آنها در اخذ پروانه اکتشاف ذخایر سنگ لاشه ساختمانی و سنگهای تزئینی و نما واقع در عمق عرفی املاک دایر یا مسبوق به احیای خود که به ترتیب مقرر در قسمت اخیر تبصره مذکور تعیین می شود مشروط به تسلیم درخواست به وزارت صنایع و معادن قبل از صدور پروانه اکتشاف برای سایرین، نسبت به آنها حق تقدم خواهند داشت که در این صورت مواد مکشوفه تا عمق عرفی تبع ملک متعلق به آنان بوده و ضمن معافیت از پرداخت حقوق دولتی بر اساس مفاد ماده (۱۰) مشابه دارندگان گواهی کشف با آنها رفتار خواهد شد.

تبصره ۳- مأموران انتظامی مکلفند در صورت ممانعت مالک از اجرای عملیات معدنی موضوع این ماده بلافاصله به درخواست وزارت صنایع و معادن رفع ممانعت و مزاحمت نمایند.

۱۴- ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۳- هرگونه اقدام و صدور مجوز در داخل و حریم محدوده های دارای پروانه و مجوز فعالیت های معدنی توسط دستگاههای اجرایی اعم از وزارتخانه ها، شرکتها و سازمانهای دولتی و مؤسسات عمومی و نهادهای انقلابی و واحدهای تابع آنها موکول به کسب مجوز از وزارت صنایع و معادن می باشد.

تبصره - در مواردی که حقوق دارندگان پروانه و مجوز فعالیت های معدنی به دلیل ضرورت اجرای طرحهای عمرانی دولت تضییع گردد، دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند قبل از اجرای مراحل طرح مصوب، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری نسبت به پرداخت خسارت های وارد شده به هزینه های سرمایه گذاری انجام شده توسط دارندگان مجوز به قیمت روز اقدام نمایند و در صورت امتناع وی از دریافت آن در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تودیع می گردد.

۱۵- ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۴ - جهت تسریع در امر اکتشاف و بهره برداری از معادن، دستگاههای اجرایی مربوط مکلفند ظرف دو ماه نسبت به استعلام وزارت صنایع و معدن جهت صدور پروانه اکتشاف در موارد ذیل اعلام نظر نمایند:

الف- در حریم قانونی راهها و راه آهن.

ب - در داخل شهرها و حریم قانونی آنها.

ج - در حریم قانونی سدها و شبکه توزیع آب و حوضچه های سدها و قنوات.

د - در داخل جنگلها و مراتع.

ه - در حریم اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی.

و - در حریم پادگانها و محل استقرار نیروهای مسلح .

ز - در مناطقی تحت عنوان پارک ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش و منطقه حفاظت شده.

استعلام برای یک محل فقط یک بار و صرفاً" برای صدور پروانه اکتشاف انجام می گیرد و پروانه اکتشاف توسط وزارت صنایع و معدن تا حداکثر سه ماه پس از آن صادر خواهد شد. اعلام نظر برای کل محدوده مورد تقاضا باید صورت گیرد و عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله موافقت دستگاههای مذکور تلقی می شود.

تبصره ۱- دستگاههای اجرایی مربوط مکلفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نسبت به اعلام وضعیت حریم های قانونی خود به وزارت صنایع و معدن اقدام نمایند.

تبصره ۲- سازمان انرژی اتمی مکلف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، حوزه های اکتشافی دارای مواد پرتوزا را به وزارت صنایع و معدن اعلام نماید. وزارت مذکور مکلف است با رعایت مفاد این ماده از سازمان یاد شده استعلام کند.

۱۶- ماده (۲۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۵- چنانچه محدوده عملیات معدنی در منابع ملی و طبیعی واقع باشد، مطابق تبصره (۴) ماده (۳) قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع - مصوب ۱۳۴۶ - و اصلاحات بعدی آن اقدام و به جای بهره مالکانه و حق الارض مندرج در تبصره یاد شده، خسارت های ناشی از اکتشاف یا بهره برداری مواد معدنی به ماخذ دوازده درصد از کل حقوق دولتی موضوع ماده (۱۴) این قانون و

تبصره های آن و همچنین پانزده درصد درآمد دولت ناشی از اکتشاف موضوع تبصره (۲) ماده (۶) این قانون که توسط وزارت صنایع و معادن وصول می گردد به منظور بازسازی مناطق عملیات معدنی به حساب خزانه داری که از طرف وزارت جهاد کشاورزی تعیین می شود، واریز گردد تا برحسب مورد و در طی عملیات معدنی نسبت به احیا و بازسازی محل عملیات معدنی اقدام گردد.

۱۷- ماده (۲۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۶- محدوده مربوط به اکتشاف، استخراج، انباشت و بهره برداری مواد معدنی و دفع مواد باطله واقع در منابع ملی بنا به تقاضای وزارت صنایع و معادن توسط سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور ثبت می گردد. مساحت این محدوده در مجوز صادر شده قید می شود که به عرصه عملیاتی معدن مربوط بوده و تا پایان عمر معدن به صورت اموال عمومی در اختیار وزارت صنایع و معادن خواهد بود و هرگونه عملیات خارج از مواد مندرج در مجوزهایی که صادر می شود به منزله تصرف در اموال عمومی محسوب می شود.

۱۸- ماده (۲۸) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۸- دستگاههای اجرایی مکلفند با توجه به موقعیت جغرافیایی معادن و لزوم توسعه بخش معدن، مناطق فعالیت های معدنی را جزء اولویت اجرای طرحها و برنامه های توسعه ای قرار دهند. تبصره - به منظور توسعه و نوسازی بخش معدن، ماشین آلات و تجهیزات مورد استفاده در فعالیت های معدنی که تولید داخل ندارند با تشخیص وزارت صنایع و معادن از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشند.

۱۹- ماده (۳۰) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۰- مطالبات وزارت صنایع و معادن از اشخاص، اعم از حقیقی یا حقوقی ایرانی یا خارجی پس از قطعی شدن به ترتیب مندرج در تبصره (۲) ماده (۶) و ماده (۱۴) و تبصره های آن و مواد (۲۰) و (۲۵) این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجرا بوده و بر اساس ماده (۴۸) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - بر طبق مقررات اجرایی مالیاتهای مستقیم قابل وصول خواهد بود. نحوه اجرای این ماده طبق آیین نامه اجرایی مشخص خواهد گردید.

تبصره - چگونگی تعیین میزان و نحوه محاسبه ضرر و زیان ناشی از دیر کرد توسط وزارت صنایع و معادن پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۲۰- ماده (۳۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۱- به منظور تحقق توسعه پایدار در بخش معدن، دولت مجاز است صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیتهای معدنی را جهت تأمین تمام یا قسمتی از خسارات احتمالی ناشی از عدم کشف کانه و سرمایه گذاریهای انجام شده در فعالیت های معدنی وابسته به وزارت صنایع و معادن تأسیس نماید. اساتمامه صندوق مذکور به تصویب هیئت وزیران می رسد.

تبصره ۱- صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی در صورتی مشمول قوانین و مقررات مربوط به شرکت های دولتی می شود که صراحتاً از آن نام برده شود.

تبصره ۲- دولت مکلف است به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن همه ساله حداکثر تا پنج درصد از کل حقوق دولتی دریافتی موضوع ماده (۱۴) این قانون و تبصره های آن را جهت حمایت از فعالیت های صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی در اختیار صندوق مذکور قرار دهد.

تبصره ۳- حق الثبت اسناد تهرینی و توثیقی مربوط به صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی نیم در هزار تعیین می شود.

۲۱- ماده (۳۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۴- وزارت صنایع و معادن مکلف است در معادن کشور برای جلوگیری از تخریب و تضییع ذخایر معدنی و اجرای تعهدات اکتشاف کنندگان و بهره برداران و رعایت اصول ایمنی و حفاظتی کارکنان معادن طبق آیین نامه اجرایی این قانون نظارت و بازرسی نماید و اعتبار مورد نیاز را از محل منابع مندرج در تبصره (۳) ماده (۱۴) در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی و منظور نماید.

تبصره - وزارت صنایع و معادن مجاز است جهت انجام امور کارشناسی، نظارت و بازرسی از اعضای سازمان نظام مهندسی معدن بهره گیرد و بعضی از اختیارات خود را به سازمان مذکور تفویض نماید.

۲۲- ماده (۳۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۵- آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت صنایع و معادن ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید و در مواردی که در این قانون مشخص شده است با هماهنگی سایر وزارتخانه ها و سازمانهای ذیربط اقدام می شود.

رئیس جمهور

وزیر صنایع و معادن